

“Dir que la Xina vol colonitzar l'Àfrica és una mica ingenu”

Harry Broadman és conseller del Banc Mundial en afers econòmics per a la regió d'Àfrica. Aquest expert, un dels més bons coneixedors del potencial econòmic d'aquest continent, considera que la presència comercial de la Xina és molt positiva, fins al punt que pot contribuir a crear més riquesa i a reduir els nivells de pobresa.

En el seu darrer llibre, *Africa's Silk Road*, Harry Broadman (Nova York, 1954) assegura que la Xina i l'Índia són les noves fronteres africanes. Broadman, que treballa per al Banc Mundial des del 1993, és també un gran coneixedor de la Xina, un país on va residir uns quants anys. Aquest prestigiós economista, que també va treballar com a conseller econòmic per al govern dels Estats Units, va participar ara fa unes quantes setmanes en un seminari organitzat per Casa Àsia a Barcelona amb el títol, precisament, d'“Àfrica, la nova frontera xinesa”.

—Senyor Broadman, al llibre *Africa's Silk Road* diu que avui dia hi ha un canvi mundial en la línia de les relacions comercials, en el sentit que, a banda dels intercanvis entre el nord i el sud, augmenten els que es fan entre països del sud del planeta amb uns altres també del sud. Quines són les principals característiques d'aquest nou eix?

—La principal diferència és que entre els països del nord i els del sud hi ha una gran distància econòmica; els del nord són rics i els del sud, pobres. En canvi, en la relació sud-sud aquest salt tan gran no hi és. Dit això, al llibre miro d'explicar que l'Índia i la Xina fins ara havien

estat interessades en els recursos naturals de l'Àfrica, però, d'uns quants anys ençà, han diversificat l'activitat econòmica i ara busquen el benefici també en uns altres sectors, com ara la construcció, les comunicacions, els serveis o el turisme. Això, per als països africans en via de desenvolupament, és molt important. Un cosa fonamental és que el tipus de relació entre la Xina o l'Índia i els països africans és molt diferent de la que tenen amb els països del nord; és a dir, la mena de tracte que ara tenen els africans amb la Xina no s'assembla gens amb la que han tingut amb els anomenats països colonials del nord.

—No creieu, doncs, que, vist l'enorme interès econòmic que la Xina té per l'Àfrica, es pugui parlar d'un cas de nou colonialisme, tal com han assenyalat sense embuts alguns mitjans de comunicació europeus?

—Dir que la Xina té interès a colonitzar l'Àfrica pot sonar fins i tot una mica ingenu. Són realitats completament diferents, sobretot pel que fa a la llengua i a la cultura. Conec bé la Xina, perquè hi vaig treballar quinze anys, i crec que si els xinesos tinguessin interès a colonitzar cap país, l'Àfrica seria el darrer lloc on anirien. Però passa que a vegades els occidentals ens sentim amenaçats,

no des d'un punt de vista nacionalista, sinó en l'aspecte econòmic. La realitat és que cal ajudar l'Àfrica a desenvolupar-se i, de fet, aquesta és la meva feina. Els darrers anys a l'Àfrica hi creixen les indústries, se n'hi fan de noves, la gent hi té més possibilitats de treballar, i tot això és molt positiu. Si no s'hi fan inversions l'Àfrica no es desenvoluparà.

—Però com l'afectarà, l'economia mundial, el creixement d'aquest nou eix sud-sud?

—L'economia mundial es troba molt dominada per l'eix nord-nord. El comerç sud-sud encara és molt petit, menys del 20% del total mundial. Allò que canvia fonamentalment és que aquest nou eix contribueix a crear més competència, no tan sols entre empreses i sectors sinó també entre països. Això és molt positiu, perquè encoratja els països a fer més inversions.

—L'Àfrica està preparada, tant humanament com materialment, per entrar en aquest joc comercial amb la Xina i l'Índia?

—En primer lloc, cal tenir en compte que l'Àfrica no és un país com ho poden ser la Xina i l'Índia, sinó un continent format per més d'una quarantena de països extremadament diversos. Per tant, no podem parlar de l'Àfrica com una unitat, sinó que cal ser molt curós i no simplificar les coses. A l'Àfrica hi ha països que són molt competitius, com ara Sud-àfrica, amb un alt component tecnològic en la seva producció. Però no tan sols hi ha Sud-àfrica, que seria el cas més evident. Hi ha països com ara Ghana, Kenya i, fins i tot, Uganda i el Senegal que poden considerar-se molt competitius. També és cert que n'hi ha que encara són lluny de desenvolupar-se. Per això, una de les claus que assenyalo al llibre és que aquests països han de preparar-se

per poder aprofitar l'avantatge que els ofereix la Xina.

—**Quins són, en concret, els passos que han de fer aquests països per estar preparats?**

—En primer lloc, cal que incrementin la competència interior, cosa que, a la vegada, afavoreix el comerç exterior. En segon lloc cal millorar les formes de govern, sobretot en el sentit de lluitar per posar fi a la corrupció. Evidentment, és molt important també que aquests països millorin les infraestructures, principalment per permetre que les mercaderies puguin circular cap a les fronteres, sobretot cap als ports. També és important de flexibilitzar els mercats interiors.

—**La presència de la Xina i l'Índia a l'Àfrica contribuirà a reduir els nivells de pobresa en aquest continent?**

—Si es porten a terme aquestes reformes crec que a l'Àfrica hi haurà un avenç molt significatiu pel que fa a la creació de riquesa i de llocs de treball. De fet, el PIB d'alguns països africans creix des de fa uns quants anys a un ritme del 5% anual. La cosa més sorprenent del cas, però, és que no es tracta de països productors de petroli. Aquesta dada és molt interessant, sobretot per a la gent que no coneix l'Àfrica. A occident la gent es pensa que només Sud-àfrica és un país econòmicament pròsper i això no és veritat. Hi ha un nombre molt significatiu de països africans que han tingut un gran èxit econòmic aquests darrers anys.

—**Sou partidari de deixar de protegir l'agricultura als països desenvolupats per tal de permetre als països africans de posar els seus productes al mercat internacional?**

—Els economistes no consideren gaire eficient la mesura de donar ajuts als camperols. No té sentit de prestar ajuts permanents a la gent, en forma de subsidis, perquè això no contribueix a incrementar l'eficiència. Tot plegat és una mica contradictori. Es donen subsidis als agricultors europeus, i hom els permet de col·locar els productes al mercat mundial, però, alhora, s'impedeix als agricultors africans de fer això mateix.

—**Però no creieu que amb aquesta**

JORDI HERRERIE

política d'incentivar l'agricultura i concentrar-hi els sectors primari i secundari l'Àfrica corre el risc d'esdevenir una mena de pati del darrere mundial; és a dir, el lloc on es desenvolupin totes aquelles activitats menys tecnològiques o, diguem-ne, més brutes o generadores de residus?

—Aquest és precisament un dels principals reptes que té l'Àfrica. Els països africans han de procurar fabricar i exportar productes amb més

valor afegit. A més a més, és molt important que aquests països diversifiquin la producció. En aquest punt l'ajut de la Xina i l'Índia és essencial. De fet, si mirem les inversions que la Xina ha fet a l'Àfrica aquests darrers anys es veu que hi ha molt poca diversificació, però ara comença a créixer. Ja no és tan sols el sector del petroli que interessa als inversors, i això és molt important.

Xevi Camprubi